

מבוא

פירוש הרא"ש לסדר טהרות נתחבר ע"י רבינו אשר ב"ר יחיאל זצ"ל תלמידו הגדול של המהר"ם מרוטנבורק [ראה מהרש"ל (בהקדמה ליש"ש)] בהיותו בטוליטולה, שם חיבר את פסקיו ותוספותיו כפי שכותב תלמיד בנו ר' מנחם בן זרח בהקדמה לספרו צידה לדרך "בשנת ה' אלפים ושישים וחמשה העיר ה' את רוח ה"ר אשר בן ה"ר יחיאל לצאת מאשכנז הוא ובניו ובני ביתו לגור בטוליטולה וישב שם והרביץ תורה ברבים והעמיד תלמידים הרבה וע"י החזיקו לומדי הבבלי. ועשה חיבור הפסק ע"ד האלפסי... גם חיבר פרישה וקיצור תוספות רבינו שמשון משאנץ שהיה תלמיד מבוהק מרבינו יצחק בעל התוס' והוסיף בהם דקדוקים ופירושים משאר המחדשים ומהר"ם מרוטנבורג שהיה רבו מובהק... [ראה תוס' יו"ט פ"ט כלאים מ"ב ד"ה השירים] דכפי הנראה חיבר חיבורו בשנת ע"ג בשנת ק"י... באתי ללמוד תורה עם מורי ה"ר יהודה נ"ע בטוליטולה סדר זרעים וסדר טהרות בשיטת הרא"ש". [כמו"כ הרא"ש בפסקים (ב"ק פ"ז סי' ג') מזכיר פירושו למקוואות].

פירוש זה הוא קיצור פירוש הר"ש [וראה שם הגדולים (בערכו) שדרכו של הרא"ש לקצר פירוש הר"ש אף כשאנו סובר כמותו ובמקומו הוא מגלה את דעתו. וע"ע במחזיק ברכה (או"ח סי' ש"א. יו"ד סי' נ"ה-ס"ז)] ולעיתים רחוקות הוא מביא את פירוש הרמב"ם [ומה שמביא את הרמב"ם ממסכת מכשירין עד סוף הסדר אי"ז להרא"ש אלא גליון] וכנראה שלא היו בידו.

לראשונה נדפס פירוש הרא"ש בש"ס אמסטרדם – פרנקפורט (שנת ת"פ) ע"י הרב הדיין מו"ה יהודה אריה ליב בן הגאון מו"ה יוסף שמואל אב"ד פרנקפורט דמיין. בהקדמה למסכת שבת כותב "עוד זיכני ה' והמציא לידי פירוש הרא"ש על סדר זרעים וטהרות אשר היה נעלם מעין כל והזכירו הרא"ש בעצמו במסכת ב"ק פ"ז וכן הביא הב"י ב"ד סי' ר"א ובכס"מ כמה פעמים בחלק זרעים ובחלק טהרה, וכן העתיק הכותב בעין יעקב איזו משניות במס' פאה, והוא נמצא באוצר